

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 570/2023
04.04.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгица Бркић, адвокат из ..., против туженог Друштво „Аура – профи“ ДОО Шабац, чији су пуномоћници Милена Стевановић-Теран и Марко Теран, адвокати из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизијама тужиље и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3609/22 од 24.08.2022. године, у седници одржаној 04.04.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против решења садржаног у ставу првом изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3609/22 од 24.08.2022. године.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против става другог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3609/22 од 24.08.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3609/22 од 24.08.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П1 298/20 (2019) од 31.03.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца засновала радни однос код туженог у периоду од 05.12.2017. године до 28.01.2019. године. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужилци исплати и то: на име обустављеног дела зараде за децембар 2018. године и јануар 2019. године износе од по 8.000,00 динара са законском затезном каматом на начин ближе наведен у овом ставу изреке и на име накнаде штете за неискоришћени део годишњег одмора за 2018. годину износ од 16.151,20 динара са законском затезном каматом од 07.03.2019. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да за тужилцу уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање за период од 05.12.2017. године до 28.01.2019. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени

захтев тужиље у делу којим је тражила да се утврди да је засновала радни однос на неодређено време код туженог након 28.01.2019. године, као и да се тужени обавезе да је врати на рад. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове поступка од 257.294,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, док је одбијен захтев тужиље преко досуђеног износа а до траженог од 434.319,00 динара, за износ од још 177.025,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3609/22 од 24.08.2022. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу одлуке о захтеву за утврђење да је тужиља засновала радни однос код туженог у периоду од 05.12.2017. године до 28.01.2019. године и у том делу је тужба одбачена. Ставом другим изреке, одбијена је жалба туженог у преосталом делу и првостепена пресуда потврђена у преосталом усвајајућем делу. Ставом трећим изреке, тужиља је обавезана да туженом накнади трошкове жалбеног поступка од 16.500,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља и тужени су изјавили ревизије, тужиља побијајући је у ставу првом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Тужени побијајући је у ставу другом изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном у смислу одредбе члана 404. ЗПП.

Тужиља је поднела одговор на ревизију туженог, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава, а тужени је поднео одговор на ревизију тужиље, не захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану одлуку (став први изреке), применом члана 408. у вези са чланом 420. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је након завршене средње медицинске школе 2015. године била на стручној пракси у салону – Студио лепоте „ББ“ у Шапцу у периоду од 01.09.2016. године до 01.12.2016. године, на коју је упућена преко Народног универзитета у Шапцу. Тужиља је код туженог отпочела са радом 05.12.2017. године без закљученог уговора о раду (нити је то касније учињено), где је обављала послове у које спада маникир, педикир, третмани лица, депилација, трепавице. Током рада тужиље, тужени је вршио пријаву тужиље, без њене сагласности, као полазника стручне праксе код Народног универзитета у Шапцу, са којим је тужени имао закључен уговор о практичној обуци. Утврђено је да код Народног универзитета у Шапцу не постоји тужиљин захтев за обављање практичне наставе код туженог. Инспекција рада је извршила надзор код туженог 17.12.2018. године, чији је предмет био рад на црно и том приликом је сачињен записник у коме је наведено да у време надзора у салону туженог послове козметичара обављају тужиља, која је на практичној настави по упуту Народног универзитета у Шапцу и ВВ у истом

статусу. Тужилца је рад обављала до 28.01.2019. године, када је престала да долази, јер јој је обустављен део од зараде због неоверене санитарне књижице. Према обрачуну туженог накнада штете за неискоришћених 13 дана годишњег одмора за 2018. годину износи 16.151,20 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилца, налазећи да је тужилца засновала радни однос код туженог у периоду од 05.12.2017. године до 28.01.2019. године, оценивши да се примењује преклузивни рок из члана 195. став 2. Закона о раду и то од 28.01.2019. године (када је тужилца престала са радом код туженог) те да је тужба благовремена, с обзиром да је поднета 07.03.2019. године (у року од 60 дана).

Међутим, другостепени суд је преиначио другостепену пресуду, закључивши да је тужилца тужбу поднела по истеку законског рока за њено подношење, оценивши да је тужилца доласком Инспекције 17.12.2018. године (а и пре наведеног датума) сазнала да у претходном периоду није била у радном односу код туженог (није била пријављена) од ког момента најкасније тече рок од 60 дана за подношење тужбе за утврђење постојања радног односа у смислу одредбе члана 195. став 2. Закона о раду, па како је тужба поднета 07.03.2019. године, по протеклу рока, то је тужба одбачена као неблаговремена.

По оцени Врховног суда неосновано се ревизијом истиче погрешна примена материјалног права.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 24/05 ...113/17), прописано је да се против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом, а ставом 2. истог члана рок за покретање спора јесте 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Сагласно наведеном, поступак се у радном спору покреће тужбом, међутим, у овом спору подношење тужбе везано је за рок од 60 дана. Рок за подношење тужбе у радном спору је преклузивни рок материјалног права и његово пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту, што има за последицу немогућност суда да о предмету таквог спора мериторно одлучује. О благовремености ове тужбе суд је дужан да води рачуна по службеној дужности. Његово рачунање зависи од тога да ли је право које се штити повређено одлуком или фактичком радњом. Ако је право повређено фактичком радњом, рок се рачуна од дана сазнања за повреду. То је дан када је запослени сазнао да му је неко право ускраћено, ограничено, сужено или на други начин нарушено. У овом случају, рок почиње тећи првог наредног дана од сазнања, а истиче протеклом законом прописаног рока. Дан сазнања за повреду права везује се за пуну извесност о постојању повреде.

У конкретном случају, тужилца тужбом тражи да се утврди да је код туженог засновала радни однос у периоду од 05.12.2017. године до 28.01.2019. године и да је у том периоду стекла сва права из радног односа, а које право је повређено престанком рада код туженог 28.01.2019. године, када је по тврдњи тужилца сазнала за повреду права. Имајући у виду утврђено чињенично стање, да је тужилца код туженог отпочела са радом 05.12.2017. године без закљученог уговора о раду (нити је то касније

учињено), да је Инспекција рада извршила надзор код туженог 17.12.2018. године, чији је предмет био рад на црно и том приликом је сачињен записник у коме је наведено да у време надзора у салону туженог послове козметичара обављају тужиља, која је на практичној настави по упуту Народног универзитета у Шапцу и ВВ у истом статусу, као и да је тужиља рад обављала до 28.01.2019. године, када је престала да долази. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да је тужба од 07.03.2019. године поднета по протеклу преклузивног рока од 60 дана од дана сазнања за повреду права, јер је тужиља доласком Инспекције 17.12.2018. године (а и пре наведеног датума) сазнала да у претходном периоду није била у радном односу код туженог (није била пријављена) од ког момента најкасније тече рок за подношење тужбе за утврђење постојања радног односа у смислу одредбе члана 195. став 2. Закона о раду. Како је тужиља пропустила законски рок у коме је поступак судске заштите могао да се покрене, стога су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. у вези са чланом 420. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“, бр.72/11... 18/20 и 10/23 – други закон) Врховни суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. ЗПП, јер не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права. Предмет тражене правне заштите о коме је одлучено побијаном правноснажном пресудом је исплата на име обустављеног дела зараде и на име накнаде штете за неискоришћени део годишњег одмора у утуженом периоду, као и уплата припадајућих доприноса. О овом праву тужиље судови су одлучили уз примену материјалног права које је у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног суда и Врховног касационог суда, у којима је одлучивано о захтевима тужилаца, са истим или сличним чињеничним стањем и правним основом. Тужени није уз ревизију доставио пресуде из којих би произлазио закључак о различитом одлучивању у истој правној ствари. Такође, посебном ревизијом не може се побијати правноснажна пресуда због погрешне оцене изведених доказа (чиме се заправо оспорава утврђено чињенично стање).

Како на основу изнетог произилази да у конкретном случају нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради утврђења и исплате поднета је 07.03.2019. године. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде је 32.151,20 динара. Овај износ, према средњем

курсу НБС на дан подношења тужбе, представља динарску противвредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра, то је Врховни суд нашао да ревизија туженог није дозвољена, применом одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

На основу члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужиље за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић